

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

Інклюзивна освіта в початковій школі

підготовки магістра

спеціальності 013 Початкова освіта

освітньо-професійної програми Початкова освіта

Силабус освітнього компонента «Інклюзивна освіта в початковій школі» підготовки магістра, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта, за освітньо-професійною програмою *Початкова освіта*

Розробник: Сидорук Ірина Ігорівна, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, доктор педагогічних наук, доцент

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 2 від 12.09.2023 р.

Завідувач кафедри: (Кузава І.Б.)

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1
Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність 013 Початкова освіта Освітньо-професійна програма Початкова освіта Освітній рівень: другий (магістерський)	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>90/3</u>		Рік навчання 1
ІНДЗ: є		Семестр 1-ий
		Лекції <u>18</u> год.
		Практичні (семинарські) - <u>18</u> год.
		Лабораторні - <u> </u> год.
		Індивідуальні - <u> </u> год.
Самостійна робота - <u>48</u> год.		
Консультації - <u>6</u> год.		
Форма контролю: залік		
Мова навчання	Українська	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП Сидорук Ірина Ігорівна

Науковий ступінь доктор педагогічних наук

Вчене звання доцент

Посада професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: +380953092902, Sudoryk_Ira@ukr.net

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента (далі – ОК) «Інклюзивна освіта в початковій школі» є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти, відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта денної форми навчання. Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Визначає обсяги знань, що зазначені у освітній програмі та які повинен опанувати здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти; алгоритм вивчення навчального матеріалу освітнього компонента; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Мета ОК – засвоєння знань, оволодіння вміннями, формування компетентностей щодо організації і забезпечення інклюзивної освіти дітей з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) з інклюзивним навчанням.

Завдання ОК:

– ознайомити здобувачів вищої освіти із філософією, категоріальним апаратом та нормативно-правовою базою інклюзивної освіти, реалізацією інклюзивних принципів в закладах загальної середньої освіти;

- сформувати цілісне уявлення про організацію інклюзивного навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами в початковій школі;
- систематизувати знання здобувачів освіти з питань універсального дизайну інклюзивного освітнього середовища у ЗЗСО;
- сформувати навички роботи в команді психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами у ЗЗСО;
- сформувати навички укладання індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами;
- виробити практичні уміння здійснювати корекційно-розвитковий вплив на дитину з особливими освітніми потребами;
- розвинути у здобувачів освіти здатність до професійного саморозвитку;
- формувати інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, визначені силябусом ОК;
- досягти визначених силябусом ОК результатів навчання;
- розвинути у здобувачів освіти здатність до професійного саморозвитку.

3. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення освітнього компонента «Інклюзивна освіта в початковій школі» в студентів мають бути сформовані такі **компетентності**:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність до збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства, до вираження національної культурної ідентичності; до цінування й поваги різноманітності та мультикультурності.

ЗК 3. Здатність до гнучкості мислення, його абстрактності та критичності, аналізу й синтезу.

ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 5. Здатність працювати в команді, ставити актуальні завдання, спрямовувати свої зусилля на досягнення цілей, вмотивовувати всіх суб'єктів соціальної взаємодії на їх розв'язання; приймати ефективні рішення у професійній діяльності.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, проведення досліджень на відповідному рівні.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти в професійній діяльності у регіональному, загальнонаціональному вимірах, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

ФК 2. Здатність спілкуватися академічною українською та іноземною мовами в усній і письмовій формах, використовувати різні стратегії комунікації, формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички здобувачів освіти.

ФК 5. Здатність управляти освітніми та виробничими процесами у сфері початкової та вищої освіти, що потребують нових стратегічних підходів, з урахуванням аспектів соціальної й етичної відповідальності; здійснювати об'єктивне оцінювання результатів навчання.

ФК 6. Здатність інтегрувати знання й розв'язувати складні задачі, провадити дослідження та/або інноваційну діяльність з метою розвитку нових знань та процедур у сфері початкової й вищої освіти.

ФК 7. Здатність здійснювати моніторинг та оцінювати результати власної педагогічної діяльності, визначати перспективи професійного розвитку.

ФК 9. Здатність обирати оптимальні педагогічні технології для роботи в умовах інклюзивного освітнього середовища на засадах принципів дитиноцентризму та розвивального навчання.

ФК 11. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

Результати навчання (РН):

ПРН 1. Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування освіти (в тому числі початкової) в Україні у перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.

ПРН 3. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проєктів у сфері початкової та вищої освіти державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН 4. Організовувати та управляти освітнім і виробничим процесами у сфері початкової освіти, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців у стандартних, нестандартних та невизначених умовах.

ПРН 5. Створювати інноваційне, інформаційно-освітнє, інклюзивне, безпечне середовище закладу освіти, адаптувати його до різних умов реалізації освітнього процесу.

ПРН 6. Об'єктивно оцінювати результати діяльності здобувачів у сфері початкової та вищої освіти, проводити педагогічну експертизу, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності.

ПРН 9. Працювати в команді, конструктивно розв'язувати педагогічні конфлікти в освітньому середовищі початкової та вищої школи між усіма її учасниками з використанням засобів педагогіки партнерства та потенціалу педагогічного наставництва й супервізії.

ПРН 10. Засвідчувати вміння критично і абстрактно мислити, генерувати нові ідеї (креативність), дотримуватись етичних вимог у перебігу професійної діяльності у початковій та вищій школі.

ПРН 11. Усвідомлювати сучасні вимоги суспільства до професії педагога, оцінювати й співвідносити рівень своєї професійної готовності зі світовими та вітчизняним тенденціям розвитку освіти, володіти інформацією про систему безперервного навчання впродовж життя.

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

Методи навчання: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольної-оцінювальної; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

4. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні та нормативно-правові засади організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти (початкова школа)						
Тема 1. Предмет, завдання, цілі ОК. Концептуальні засади інклюзивної освіти: сутність, завдання та принципи.	2	2	-	-	-	ДС, УО
Тема 2. Нормативно-правова база щодо організації інклюзивного навчання у ЗЗСО	2	2	-	-	-	ДС, УО
Тема 3. Дитина з ООП як суб'єкт інклюзивної освіти. Особливості психофізичного розвитку дітей з ООП.	12	2	4	6	-	ДС, РМГ, УО, ІРС / макс. кі-сть балів за практичне заняття - 20
Тема 4. Організація освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами в умовах ЗЗСО (початкова школа).	10	2	2	6	-	ДС, РМГ, УО, ІРС / 10
Разом за ЗМ 1	26	8	6	12	0	30
Змістовий модуль 2. Сучасна практика організації інклюзивного навчання здобувачів освіти молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами у ЗЗСО						
Тема 5. Індивідуальна програма розвитку (ІПР) дитини з особливими освітніми потребами. Діяльність вчителя та асистента вчителя для моделювання індивідуального розвитку дитини.	14	6	2	6	-	ДС, РМГ, УО, ІРС / 10
Тема 6. Навчання здобувачів освіти молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами в умовах ЗЗСО.	10	2	2	6	-	ДС, РМГ, УО, ІРС / 10
Тема 7. Виховання здобувачів освіти молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами в умовах ЗЗСО.	10	-	2	6	2	ДС, РМГ, УО, ІРС / 10
Тема 8. Корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивного навчання дітей молодшого шкільного віку в ЗЗСО.	10	-	2	6	2	ДС, РМГ, УО, ІРС / 10

Тема 9. Організація професійної діяльності вчителя/асистента вчителя в умовах інклюзивного навчання. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти із особливими освітніми потребами.	10	2	2	6	-	ДС, РМГ, УО, ІРС / 10
Тема 10. Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища ЗЗСО.	10	-	2	6	2	ДС, РМГ, УО, ІРС / 10
Разом за модулем 1	64	10	12	48	6	60
ІНДЗ						ІНДЗ/10
Всього годин/Балів	90	18	18	48	6	100

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/} *Методи та форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 3

№	ТЕМИ	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні та нормативно-правові засади організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти (початкова школа)		
1	Тема 3. Дитина з ООП як суб’єкт інклюзивної освіти. Скласти 25 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	6
2	Тема 4. Організація освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами в умовах ЗЗСО (початкова школа). Скласти 25 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	6
Змістовий модуль 2. Сучасна практика організації інклюзивного навчання здобувачів освіти молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами у ЗЗСО		
3	Тема 5. Індивідуальна програма розвитку (ІПР) дитини з особливими освітніми потребами. Діяльність вчителя та асистента вчителя для моделювання індивідуального розвитку дитини. Скласти 25 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	6
4	Тема 6. Навчання здобувачів освіти молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами в умовах ЗЗСО. Скласти 25 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	6

5	Тема 7. Виховання здобувачів освіти молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами в умовах ЗЗСО. Скласти 25 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	6
6	Тема 8. Корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивного навчання дітей молодшого шкільного віку в ЗЗСО. Скласти 25 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	6
7	Тема 9. Організація професійної діяльності вчителя/асистента вчителя в умовах інклюзивного навчання. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти із особливими освітніми потребами. Скласти 25 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	6
8	Тема 10. Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища ЗЗСО. Скласти 25 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	6
РАЗОМ:		48

6. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета науково-дослідного завдання: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування теоретичних знань із ОК, удосконалення навичок самостійної науково-дослідної діяльності.

Завдання: підготуйте та проведіть опитування, анкетування на власноруч обрану проблему, що стосується будь-якої теми з ОК. Для цього: сформулюйте проблему, відповідно до обраної теми. Розробіть питальник (анкету). Здійсніть кількісну обробку отриманих даних та проаналізуйте отримані Вами результати опитування (анкетування).

Критерії оцінювання ІНДЗ

Таблиця 4

Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання роботи
1 балів	Актуальність обраної проблеми
2 бала	Якість розробленої анкети
3 бала	Якість, чіткість, повнота кількісної обробки отриманих даних та аналізу результатів анкетування
3 балів	Творчий підхід до виконання ІНДЗ
1 балів	Якість оформлення роботи
10 балів	Разом

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Інклюзивна освіта в початковій школі» здійснюється на основі результатів поточного контролю знань відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 28.06.2022 р.(URL: <https://v.gd/DgfFFL>) за **100-бальною шкалою**. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення, відповідно до розкладу. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми.

Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ОК, з метою підвищення оцінки не дозволяється. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час написання самостійних робіт, ІНДЗ, складання заліку – заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до «Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (URL: <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних

причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, тощо, які передбачені програмою (силабусом) ОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силябусом освітнього компонента «Інклюзивна освіта в початковій школі» в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Питання до заліку з ОК «Інклюзивна освіта в початковій школі»:

1. Концептуальні засади інклюзивної освіти: сутність, завдання та принципи.
2. Нормативно-правова база щодо організації інклюзивного навчання у ЗЗСО.
3. Дитина з ООП як суб'єкт інклюзивної освіти.
4. Організація освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами в умовах ЗЗСО (початкова школа).
5. Індивідуальна програма розвитку (ІПР) дитини з особливими освітніми потребами. Діяльність вчителя та асистента вчителя для моделювання індивідуального розвитку дитини.
6. Навчання здобувачів освіти молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами в умовах ЗЗСО.
7. Виховання здобувачів освіти молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами в умовах ЗЗСО.
8. Корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивного навчання дітей молодшого шкільного віку в ЗЗСО.
9. Організація професійної діяльності вчителя/асистента вчителя в умовах інклюзивного навчання. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти із особливими освітніми потребами.
10. Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища ЗЗСО.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється науково-педагогічним працівником, враховуючі такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів.

Таблиця 5

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
10-9 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки. Завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі.
8-7 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки. Завдання для самостійної роботи виконані.
6-5 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки. Завдання для самостійної роботи виконані частково.
4-3 бала	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань. Завдання для самостійної роботи виконані частково.
2-1 бала	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді. Завдання для самостійної роботи не виконані.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Завдання для самостійної роботи не виконані.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 6

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна:

1. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с.

2. Mykyteichuk, K., Perepeliuk, I., Perkhun, L., Bondarenko, Y., Yakovleva, S., & Sydoruk, I. (2022). Future Teacher Training for Work in the Inclusive Education Framework. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 14(2), 244-256.

3. Soichuk, R., Khrypun, D., Sydoruk, I., Serheieva, V., Shevchenko, V., & Shevchenko, S. (2022). Problems of Organization of Education of Children with Special Educational Needs in the Conditions of Contemporary Primary School (in the Context of Neuropedagogy). *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 13(4), 383-397.

4. Сидорук І. І. Підготовка фахівців галузі знань 01 Освіта/Педагогіка для сфери інклюзивної освіти в Україні. *Вісник. Acta Paedagogica Volyniensis*. 2022. № 4. С. 147–151.

Додаткова:

5. Bykovska O. *Teoretyczno-metodyczne podstawy edukacji pozaszkolnej na Ukraine/Kultura–Sztuka–Edukacja*. Tom I. Kraków: Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, 2015. P. 277–287.

6. Програмно-методичний комплект «Технології навчання дітей з особливими потребами в умовах загальноосвітнього середовища»: навчально-методичний посібник «Технології корекційно-розвивальної роботи в інклюзивному навчальному закладі: позаурочний час». URL: <http://surl.li/cegti>

Інтернет-ресурси:

7. <https://mon.gov.ua/ua>

8. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/779-2019-%D0%BF#Text>

9. <https://vseosvita.ua/library/organizacia-inkluzivnogo-navcanna-ditej-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-u-zakladah-pozaskilnoi-osviti-495007.html>

Неформальна освіта:

10. <https://osvita.diia.gov.ua/>

11. <https://prometheus.org.ua/partnership/>

12. <https://vseosvita.ua/>

13. <https://vumonline.ua/>

14. <https://www.ed-era.com/>